

Lieta Nr.11816003310

SKK-190/2016

# L Ē M U M S

Rīgā 2016.gada 29.septembrī

Latvijas Republikas Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnese A.Poļakova

tiesnesis P.Dzalbe

tiesnesis A.Freibergs

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar /pers.A/ aizstāvju /pers.B/ un /pers.C/ kasācijas sūdzību un Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta prokurores Vitas Ozoliņas kasācijas protestu par Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 2.novembra spriedumu un

**k o n s t a t ē j a**

Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2014.gada 5.jūnija spriedumu

**/pers.A/**, /personas kods/,

atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 200.panta otrās daļas un attaisnots;

atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 145.panta pirmās daļas un attaisnots.

Pirmstiesas kriminālprocesā apsūdzētajam /pers.A/ celta apsūdzība pēc Krimināllikuma 200.panta otrās daļas par ekonomisko un citu ziņu, kuras ir komercnoslēpums, neatļautu iegūšanu savai vai citas personas lietošanai.

Turklāt pirmstiesas kriminālprocesā apsūdzētajam /pers.A/ celta apsūdzība pēc Krimināllikuma 145.panta pirmās daļas par nelikumīgām darbībām ar fiziskās personas datiem, radot būtisku kaitējumu.

Ar Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 2.novembra spriedumu, iztiesājot krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras prokurores Vitas Ozoliņas apelācijas protestu, cietušās akciju sabiedrības */Nosaukums/* pārstāvja /M.P./ un cietušā juridiskās palīdzības sniedzēja zvērināta advokāta Jāņa Rozenberga iesniegto apelācijas sūdzību, Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2014.gada 5.jūnija spriedums atcelts pilnībā.

/pers.A/ atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 145.panta pirmās daļas un attaisnots.

/pers.A/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 200.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts, piemērojot Krimināllikuma 49.$^{1}$panta pirmās daļas 1.punktu, ar piespiedu darbu uz 100 stundām.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu /pers.A/ aizstāvji/pers.B/un /pers.C/ iesnieguši kasācijas sūdzību, lūdzot atcelt Rīgas apgabaltiesas

2015.gada 2.novembra spriedumu daļā par /pers.A/ notiesāšanu pēc Krimināllikuma 200.panta otrās daļas un šajā daļā izbeigt kriminālprocesu.

Pamatojot lūgumu, aizstāvji norāda, ka apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.pantā paredzēto Krimināllikuma pārkāpumu, nepareizi piemērojot Krimināllikuma Vispārīgās daļas pantus.

Aizstāvju ieskatā, apelācijas instances tiesas atzinums, ka /pers.A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums aizskar tautsaimniecības intereses konkrētas bankas ekonomiskās darbības sfērā, ir nepamatots, jo spriedumā nav norādīts, kā konkrēti izpaužas /pers.A/ rīcības kaitīgums un kā viņa darbības, lejupielādējot datus, kas bijuši brīvi pieejami interneta vidē, kaitē tautsaimniecības interesēm.

Aizstāvji uzskata, ka /pers.A/ rīcībai nepiemīt kaitīgs raksturs. Pamatojot savu viedokli, aizstāvji atsaucas uz Komerclikuma 19.panta saturu, no kura izriet, ka viena no komercnoslēpuma pazīmēm ir, ka šī informācija nav vispārpieejama trešajām personām. Atbilstoši Informācijas atklātības likuma 7.panta piektajai daļai, informācija par komercnoslēpumu ir ierobežotas pieejamības informācija līdz brīdim, kad komersants paziņo iestādei par komercnoslēpuma statusa izbeigšanu vai kad attiecīgā informācija kļuvusi vispārpieejama trešajām personām. Savukārt norādītā likuma 5.panta sestā daļa noteic, ka par ierobežotas pieejamības informāciju nav uzskatāmas ziņas, kas ir pieejamas sabiedrībai bez likumā paredzētajiem ierobežojumiem vai kas ir jau publicētas.

Aizstāvji uzsver, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesa 1991.gada 26.novembra sprieduma lietā *„Observer un Guardian pret Apvienoto Karalisti" (Case of Observer and Guardian v. the United Kingdom)*, iesnieguma Nr.13585/88, 69.punktā ir atzinusi, ka informācijas izplatīšanas ierobežojumi nav atzīstami par atbilstošiem un tie pārkāpj Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 10.pantu, kad attiecīgā informācija ir publiski pieejama no citiem avotiem.

Ievērojot norādīto, cietušās akciju sabiedrības */Nosaukums/* iesniegtā informācija zaudējusi savu komercnoslēpuma statusu brīdī, kad /Nosaukums V/ (turpmāk –/Nosaukums V/) padarījis pieejamu jebkuram interneta lietotājam tās rīcībā esošo informāciju par nodokļu maksātājiem, tas ir, šī informācija kļuvusi pieejama bez/Nosaukums V/Elektroniskās deklarēšanas sistēmas (turpmāk –/Nosaukums V/EDS) informācijas aizsardzības sistēmu pārvarēšanas vai citu personu tiesību izmantošanas.

Turklāt apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi apstākli, ka /pers.A/ ir darbojies sabiedrības interesēs, realizējot tās tiesības saņemt informāciju par būtiskiem jautājumiem. Apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā liecinieku /M.A./ un /A.J./ liecības, no kurām izriet, ka /pers.A/ rīcības rezultātā ir veikti uzlabojumi/Nosaukums V/un citu valsts iestāžu informācijas sistēmu drošības pārvaldībā, ir veicināta ātrāka Informācijas drošības likuma pieņemšana, izdarīti Valsts pārvaldes iekārtas likuma grozījumi par valsts sektora darbinieku atalgojuma publicēšanu.

Aizstāvji atsaucas uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru par darbību sabiedrības interesēs, to informējot par svarīgām tēmām, – 1999.gada 21.janvāra spriedumu lietā *„Fresso un Ruārs pret Franciju" (Case of Fressoz and Roire v. France)* , iesnieguma Nr.29183/95, un 2008.gada 12.februāra spriedumu lietā *„Guža pret Moldovu" (Guja v. Moldova)*, iesnieguma Nr.14277/04.

2008.gada 12.februāra spriedumā lietā *„Guža pret Moldovu" (Guja v. Moldova)*, iesnieguma Nr.14277/04, Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir noteikusi kritērijus, pēc kuriem jāvērtē personas rīcība ar informāciju, kas tiek iegūta un izpausta neatbilstoši normatīvo aktu prasībām, un to, vai šādas rīcības krimināltiesiska sodīšana ir samērīga ar vārda brīvības ierobežojumu. No šajā spriedumā paustajām atziņām izriet, ka, lai konstatētu, vai /pers.A/ rīkojies sabiedrības interesēs vai arī viņa rīcība bijusi kaitīga, izskatāmajā krimināllietā tiesai bija jāizvērtē šādi apstākļi: 1) vai pastāvējuši alternatīvi kanāli, pa kuriem sabiedrība varējusi uzzināt informāciju, kuru publiskojis /pers.A/; 2) vai sabiedrībai bijis leģitīms pamats, interese uzzināt /pers.A/ publiskotos faktus; 3) vai izpaustā informācija bijusi patiesa; 4) vai /pers.A/ rīkojies labā ticībā; 5) pret /pers.A/ vērsto sankciju samērība.

Apelācijas instances tiesa šos apstākļus spriedumā nav izvērtējusi.

Aizstāvju ieskatā, no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras izriet, ka gadījumā, ja persona darbojas sabiedrības vispārīgās interesēs (sabiedrībai nozīmīgas informācijas iegūšana, informācijas izplatīšana), tad vēršanās pret šo personu krimināltiesiskā ceļā atzīstama par vārda brīvības aizskārumu pat tad, ja personas darbība formāli atbilst Krimināllikumā noteiktajām noziedzīga nodarījuma pazīmēm.

Tādējādi aizstāvji uzskata, ka /pers.A/ ticis pakļauts ilgstošai kriminālvajāšanai un notiesāts par tādām darbībām, kuras uzskatāmas par Latvijas Republikas Satversmes 100.pantā un Konvencijas 10.pantā paredzētās vārda brīvības īstenošanu. Šīs darbības nav kaitīgas un ir sniegušas labumu valstij un sabiedrībai kopumā.

Turklāt, aizstāvju ieskatā, apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.pantā paredzēto Krimināllikuma pārkāpumu, kas izpaužas Krimināllikuma 200.panta otrās daļas nepareizā piemērošanā, kvalificējot noziedzīgu nodarījumu.

Apelācijas instances tiesas viedoklis, ka /pers.A/ bija jāapzinās, ka, atklājot EDS sistēmas kļūdainu darbību, viņam potenciāli bija iespēja iegūt citu uzņēmējsabiedrību ekonomisko darbību un grāmatvedības uzskaiti skarošās ziņas – komercnoslēpumu, ir nepamatots, jo izskatāmajā krimināllietā EDS informācija bija brīvi pieejama interneta lietotājiem, tādējādi neatbilda Komerclikuma 19.pantā noteiktajam komercnoslēpuma jēdzienam.

Turklāt apelācijas instances tiesa nepamatoti plaši tulkojusi likuma „Par grāmatvedību" 4.panta saturu, visu uzņēmuma grāmatvedībā esošo informāciju uzskatot par komercnoslēpumu, izņemot informāciju un datus, kas saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem iekļaujami uzņēmuma pārskatos. Aizstāvju ieskatā, apelācijas instances tiesai norādītā tiesību norma bija jātulko kopsakarā ar Komerclikuma 19.pantā sniegto jēdziena „komercnoslēpums" definīciju, un par komercnoslēpumu jāuzskata nevis visi grāmatvedības dati (izņemot uzņēmuma pārskatos iekļaujamo informāciju), bet tikai tie dati, kas atbilst Komerclikuma 19.pantā norādītajiem kumulatīvajiem kritērijiem un kuriem komersants ir piešķīris komercnoslēpuma statusu.

Atbilstoši apelācijas instances tiesas spriedumā konstatētajam, cietusī akciju sabiedrība */Nosaukums/* par komercnoslēpumu saturošiem uzskata nevis visus /pers.A/ lejupielādētos EDS dokumentus, bet gan 250 no tiem.

Kļūdaini iztulkojot likuma „Par grāmatvedību" 4.pantu, apelācijas instances tiesa nepareizi konstatējusi Krimināllikuma 200.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva subjektīvo pusi, jo apsūdzētajam /pers.A/ datu lejupielādes brīdī un vēlāk nebija pamata uzskatīt, ka visi lejupielādētie dati – tajā skaitā cietušās akciju sabiedrības */Nosaukums/* dati – ir komercnoslēpums, ņemot vērā arī apstākli, ka/Nosaukums V/interneta mājaslapā tiek publicēta dažādu nodokļu maksātāju informācija.

Aizstāvji uzskata par nepamatotu apelācijas instances tiesas viedokli, ka /pers.A/ bija jāapzinās EDS iekļautās grāmatvedības informācijas iegūšanas prettiesiskais raksturs. Pamatojot savu viedokli, aizstāvji norāda, ka 2009.gada 23.martā noslēgtais līgums starp/Nosaukums V/un /pers.A/ kā EDS sistēmas lietotāju nesatur aizliegumus lejupielādēt internetā brīvi pieejamo informāciju, tostarp EDS informāciju, kas pieejama, neieejot EDS sistēmā kā lietotājam. Savukārt apsūdzība /pers.A/ ir izvirzīta par tādu EDS datu lejupielādi, kas jebkuram interneta lietotājam bija pieejami bez nepieciešamības pārvarēt EDS aizsardzības sistēmas vai izmantot EDS lietotāja tiesības (savas vai svešas).

Atsaucoties uz Latvijas Republikas Satversmes 1.pantu, no kura izriet tajā skaitā tiesiskās paļāvības princips, Administratīvā procesa likuma 10.pantu, kurā atklāts tiesiskās paļāvības principa saturs, un Valsts informācijas sistēmu likuma 11.pantu, aizstāvji uzsver, ka nevienam interneta lietotājam (tajā skaitā apsūdzētajam) nav tiesiska pienākuma šaubīties par to, ka brīvi pieejamas informācijas lejupielādēšana no/Nosaukums V/EDS mājaslapas ir tiesiska.

Apelācijas instances tiesa nav vērtējusi apsūdzētā /pers.A/ abu iepriekšējo instanču tiesās sniegtās liecības, no kurām redzams, ka viņš ir lejupielādējis EDS datus par cietušo akciju sabiedrību */Nosaukums/* tādēļ, ka pirms lejupielādes nav bijis iespējams noteikt un izlases veidā lejupielādēt tikai EDS datus par valsts sektora darbinieku atalgojumu – tēmu, kas interesējusi sabiedrību un pašu /pers.A/. Savukārt ar faktu, ka internetā bija brīvi pieejami lejupielādei dati par nodokļu maksātājiem (tajā skaitā cietušo akciju sabiedrību */Nosaukums/*) /pers.A/ gribējis norādīt sabiedrībai, ka/Nosaukums V/neefektīvi tērē lielas naudas summas, iepērkot EDS izstrādes un uzturēšanas pakalpojumus.

Turklāt apelācijas instances tiesas spriedums ir pretrunīgs, jo tajā pausts ar pierādījumiem nepamatots atzinums, ka /pers.A/ lejupielādētā informācija nebija vispārpieejama trešajām personām, un vienlaicīgi atzīsts, ka informācijas iegūšanai apsūdzētais nav pārvarējis EDS informācijas aizsardzības sistēmas vai izmantojis savas vai citu personu EDS lietotāja tiesības.

Atzīstot, ka apsūdzētā piekļūšana/Nosaukums V/EDS datiem bijusi nelikumīga, jo viņš varējis lietot EDS tikai ar/Nosaukums V/noslēgtajā līgumā paredzētajā apjomā, apelācijas instances tiesa savu atzinumu nav pamatojusi ar konkrētu līgumu un tā normām.

Tādējādi apelācijas instances tiesa nav pamatojusi, kā ir izpaudusies /pers.A/ apzināta aktīva, kaitīga un prettiesiska uzvedība, ar ko bijusi realizēta apsūdzētā griba un tā rezultātā izdarīts Krimināllikuma 200.panta otrajā daļā paredzētais ar likumu aizsargāto interešu apdraudējums.

Kriminālprocess pret /pers.A/ tika izbeigts daļā pēc Krimināllikuma 241.panta trešās daļas, jo viņa darbībās netika konstatēts norādītā noziedzīgā nodarījuma sastāvs. Aizstāvju ieskatā, tas nozīmē, ka/Nosaukums V/EDS dati (tajā skaitā cietušās akciju sabiedrības */Nosaukums/* dati) ir kļuvuši vispārpieejami internetā/Nosaukums V/vai EDS sistēmas izstrādātāju pieļautās darbības vai bezdarbības dēļ, nevis apsūdzētā rīcības dēļ, turklāt tas bija noticis pirms /pers.A/ veiktās/Nosaukums V/EDS datu lejupielādes. Ievērojot norādīto, aizstāvji uzskata, ka apsūdzētais veicis/Nosaukums V/EDS datu lejupielādi bez autentifikācijas un identifikācijas tādēļ, ka/Nosaukums V/EDS sistēmas dati bija vispārpieejami internetā, nevis otrādi.

Aizstāvji uzsver, ka/Nosaukums V/EDS dati nav kļuvuši pieejami interneta lietotājiem /pers.A/ darbības vai bezdarbības rezultātā, tādējādi nav konstatējama cēloņsakarība starp apsūdzētā rīcību, lejupielādējot/Nosaukums V/EDS datus, un ar likumu aizsargāto interešu apdraudējumu, kāds norādīts Krimināllikuma 200.panta otrajā daļā.

Atsaucoties uz Krimināllikuma 200.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma priekšmeta jēdzienu, Komerclikuma 19.pantā sniegto komercnoslēpuma jēdzienu un informācijas par komercnoslēpumu kā ierobežotas pieejamības informācijas spēkā esamību atbilstoši Informācijas atklātības likuma 7.panta piektajai daļai, aizstāvji uzsver, ka jebkurai personai bija iespējams lejupielādēt/Nosaukums V/EDS datus ilgākā laika posmā, līdz ar to šie dati (tajā skaitā dati par cietušo akciju sabiedrību */Nosaukums/*) bija vispārpieejami trešajām personām un tiem nebija komercnoslēpuma vai ierobežotas pieejamības informācijas statusa. Tādējādi atzīstams, ka izskatāmajā krimināllietā nav konstatējams Krimināllikuma 200.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma priekšmets.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta prokurore Vita Ozoliņa iesniegusi kasācijas protestu, lūdzot atcelt Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 2.novembra spriedumu daļā par /pers.A/ atzīšanu par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 145.panta pirmās daļas, un atceltajā daļā nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai.

Prokurores ieskatā, apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.panta 2.punktā paredzēto Krimināllikuma pārkāpumu, kas izpaužas Krimināllikuma 145.panta pirmās daļas nepareizā piemērošanā, kvalificējot noziedzīgu nodarījumu. Turklāt tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas, 512.panta, 519.panta un 525.panta otrās daļas 2. un 3.punkta pārkāpumu, kas ir atzīstami par Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē un noveduši pie nelikumīga nolēmuma.

Prokurore neapstrīd apelācijas instances tiesas secinājumu, ka, lemjot par noziedzīga nodarījuma sastāva esamību vai neesamību /pers.A/ rīcībā, ir jāizvērtē to darbību kopums, kuras apsūdzētais veicis, pirms uzsāka publiskot datus internetā, jo /pers.A/ nav celta apsūdzība par datu publicēšanu interneta resursā http://twitter.com/neo4ata.

Kasācijas protesta autore uzsver, ka apelācijas instances tiesa atzinusi /pers.A/ piekļūšanu/Nosaukums V/EDS par nelikumīgu, norādot, ka apsūdzētais/Nosaukums V/EDS varēja lietot tikai līgumā ar/Nosaukums V/minētajā apjomā. Turklāt apelācijas instances tiesa nav apšaubījusi, ka apsūdzētais /pers.A/ ir lejupielādējis datus no/Nosaukums V/EDS, un viņa rīcībā bija datu bāzē esošos fizisko personu dati un iegūto failu sistēmā ietverti arhivēti un nearhivēti datu faili, kas satur ciparu kombinācijas, kas atbilst fizisko personu personas koda formātam.

Prokurores ieskatā, pastāvot šādiem par pierādītiem atzītiem faktiem, apelācijas instances tiesa nepamatoti atzinusi, ka apsūdzētā /pers.A/ nodarījumā nav Krimināllikuma 145.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvās puses.

Pamatojot savu viedokli, kasācijas protesta autore norāda, ka no apsūdzības satura izriet, ka /pers.A/ ar savām pretlikumīgajām darbībām, lejupielādējot, uzglabājot, apstrādājot un izmantojot/Nosaukums V/EDS datus, ieguva savā neierobežotā lietošanā vismaz vienu miljonu datu, kas attiecināmi uz fizisko personu datiem (fizisko personu darbavietas, ienākumi, dzīvesvietas u.c.). Apsūdzībā uzskaitītie normatīvie akti garantē fizisko personu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību attiecībā uz fizisko personu datu apstrādi. Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 2.panta 4.punktu fizisko personu datu apstrāde ir jebkura ar personas datiem veikta darbība, ieskaitot datu vākšanu, reģistrēšanu, ievadīšanu, glabāšanu, sakārtošanu, pārveidošanu, izmantošanu, nodošanu, pārraidīšanu un izpaušanu, bloķēšanu vai dzēšanu.

Jebkuras darbības ar juridisko un fizisko personu atskaitēs un deklarācijās iekļautiem fizisko personu datiem, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisko personu, saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 2.panta 3. un 4.punktu ir veicamas normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā, turklāt fizisko personu dati ir aizsargājama informācija. Par personas aizsargājamiem datiem atzīstami personas vārds, uzvārds, personas kods, informācija par personas visu veidu darbībām, piemēram, saistībā ar darba attiecībām vai personas ekonomisko vai sociālo uzvedību, atvaļinājums, slimības lapas u.c.

Datu izmantošana tika uzsākta ar brīdi, kad apsūdzētais /pers.A/ iegūtos dokumentus, kas saturēja fizisko personu datus, apstrādāja, sistematizēja un analizējis atbilstoši paša noteiktam datu apstrādes mērķim.

Prokurore norāda, ka atsevišķu neaizsargājamu datu publicēšana minētajā interneta vietnē neietekmē noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses esamību vai neesamību apsūdzētā /pers.A/ sākotnējās darbībās ar fizisko personu visu datu kopumu, un šīs darbības atzīstamas par noziedzīgām, jo apsūdzētais, lejupielādējot, apstrādājot un analizējot amatpersonu deklarāciju nepublicējamās daļas, ir pārkāpis Fizisko personu datu aizsardzības likuma normas.

Prokurores ieskatā, katra atsevišķā nelikumīga darbība ar fizisko personu datiem atbilst objektīvās puses pazīmēm saskaņā ar Krimināllikuma 145.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu. Fizisko personu datu aizsardzības likuma izpratnē nelikumīgas darbības ar personas datiem ir nelikumīga datu apstrāde.

Lietā ir pierādīts un apsūdzētais /pers.A/ nav apstrīdējis, ka ir veicis zināmas darbības, kas saistītas ar informācijas sagrupēšanu un šķirošanu. Pirmstiesas kriminālprocesā /pers.A/ liecinājis, ka analizējamos subjektus izvēlējies pēc paša ieskatiem, balstoties uz masu medijos aktuālo informāciju. Viņš ir apstrādājis, bet nav publicējis izdevniecības *Jumava*, kā arī uzņēmumu *Rimi*, *Maxima*, *Tele2* un citu uzņēmumu datus. Tāpat viņš ir apstrādājis un nav publicējis vairāku banku (*SEB banka*, *Swedbank*, *Parex banka*, *Rietumu banka*, *Aizkraukles banka*, *Danskebank*, *DnB Nord*, *Nordea* u.c.) darbinieku algu sarakstus.

Apsūdzētais/pers.A/, rīkojoties ar cietušās akciju sabiedrības */Nosaukums/* dokumentiem, vienlaikus ir veicis darbības ar fizisko personu datiem, kuri norādīti apsūdzībā pēc Krimināllikuma 200.panta otrās daļas un uzskaitīti apsūdzības 1.-3.punktā, 5. un 9.punktā, proti, dokumentiem, kas satur informāciju par cietušās akciju sabiedrības */Nosaukums/* darbinieku personas kodu, vārdu, uzvārdu un informāciju par darba attiecību, atvaļinājuma, slimības lapas un citu sākumu un beigu datumu.

Prokurore uzskata par nepamatotu apelācijas instances tiesas viedokli, ka, konstatējot iespējamo tiesību uz privāto dzīvi aizskārumu, noteicošā

loma fizisko personu attieksmei un šo personu iesniegumu neesamībai kriminālprocesā. Saskaņā ar Valsts informācijas likuma 12.pantu valsts informācijas sistēmu datu bāze ir valsts īpašums. Valsts/Nosaukums V/personā ir uzņēmusies saglabāt EDS esošo datu konfidencialitāti atbilstoši noslēgtajam EDS pakalpojumu līgumam. EDS ir valsts īpašums, un tajā esošo datu (tajā skaitā fizisko personu datu drošības intereses) aizsardzība ir/Nosaukums V/kā valsts pārstāvja interese.

Apelācijas instances tiesa ir pretrunīgi vērtējusi/Nosaukums V/pārstāvja pirmās instances tiesā sniegtās liecības, atzīstot, ka kaitējums nodarīts tikai/Nosaukums V/reputācijai un tēlam, jo/Nosaukums V/pārstāvis ir norādījis arī to, ka apsūdzētais, iegūstot fizisko personu datus, ir pārkāpis Latvijas Republikas Satversmes 96.pantu.

Ievērojot norādīto, prokurore uzskata, ka apelācijas instances tiesa nav norādījusi attaisnojošā sprieduma taisīšanas pamatu apsūdzības daļā par /pers.A/ veiktajām darbībām ar fizisko personu datiem, tos uzglabājot, apstrādājot un izmantojot. Turklāt nav motivējusi, kāpēc tā noraida pierādījumus, ar kuriem pamatota apsūdzība šajā daļā. Tādējādi apelācijas instances tiesa taisījusi nelikumīgu un nepamatotu spriedumu un pieļāvusi Kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu.

Turklāt prokurore uzskata par nepamatotu apelācijas instances tiesas viedokli, ka ar apsūdzētā /pers.A/ darbībām nav radīts būtisks kaitējums.

Prokurore norāda, ka būtiska kaitējuma kritēriji ir norādīti likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.pantā. Izskatāmajā lietā ir konstatējams apsūdzībā norādītais ievērojams ar likumu aizsargāto interešu apdraudējums, jo apsūdzētais /pers.A/ ar savām pretlikumīgajām darbībām, lejupielādējot, uzglabājot, apstrādājot un izmantojot/Nosaukums V/EDS datus, ieguva savā neierobežotā lietošanā vismaz vienu miljonu datu, kas attiecināmi uz fizisko personu datiem (fizisko personu darbavietas, ienākumi, dzīvesvietas u.c.), tādējādi ievērojami apdraudot Latvijas Republikas Satversmes 96.pantā noteiktās tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību. Savukārt Latvijas Republikas Satversmē garantēto tiesību aizskārums katrā ziņā atzīstams par personas interešu ievērojamu apdraudējumu likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.panta izpratnē.

Turklāt ar /pers.A/ iepriekš norādītajām nelikumīgajām darbībām tika apdraudētas valsts drošības (it īpaši ekonomiskās drošības) intereses un apdraudētas valsts intereses uz nodokļu administrēšanas automatizāciju, nodrošinot nodokļu maksātāju iesniegtas informācijas integritāti, konfidencialitāti un pieejamību, tādējādi apdraudētas valsts informācijas sistēmas drošības intereses.

Apelācijas instances tiesa ir vērtējusi radīto būtisko kaitējumu šaurākā nozīmē, nekā tas bija norādīts apsūdzībā, jo apsūdzībā norādīts ne tikai uz fizisko personu interešu, bet arī valsts interešu apdraudējumu, uz kura esamību norādījis arī/Nosaukums V/pārstāvis, sniedzot liecības pirmās instances tiesā. Apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi citas apsūdzībā norādītās intereses, norādot, ka fizisko personu intereses netika apdraudētas, nav norādījusi apsūdzētā attaisnošanas pamatu un nav motivējusi, kāpēc šajā daļā tiesa noraida pierādījumus, ar kuriem pamatota apsūdzība.

Prokurores ieskatā, par personas interešu ievērojamu apdraudējumu liecina iegūto datu lielais apjoms un neierobežota to lietošana saskaņā ar apsūdzētā noteiktu datu apstrādes mērķi.

Ievērojot krimināllietas sarežģītību un nepieciešamību uzklausīt procesā iesaistīto personu viedokli, kā arī sabiedrības ieinteresētību uz taisnīgu, objektīvu un neatkarīgu lietas izskatīšanu, prokurore lūdz izskatīt lietu mutvārdu procesā.

Apsūdzētā/pers.A/ aizstāvji /pers.B/ un/pers.C/iesnieguši rakstveida iebildumus par kasācijas protestu, lūdzot atstāt negrozītu Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 2.novembra spriedumu daļā, ar kuru /pers.A/ atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 145.panta pirmās daļas un attaisnots, bet kriminālprocesu izbeigt.

Aizstāvju ieskatā, kasācijas protests nav pamatots un vērsts uz krimināllietā esošo pierādījumu atkārtotu izvērtēšanu. Apsūdzētā/pers.A/ rīcība atbilst normatīvo aktu, tajā skaitā Valsts pārvaldes iekārtas likuma 92.panta, Fizisko personu datu aizsardzības likuma 3.panta trešās daļas, 5.panta pirmās un otrās daļas prasībām.

Pamatojot savu viedokli, aizstāvji norāda, ka valsts sektora darbinieku atalgojuma publiskošanas tiesiskums ir nostiprināts ar grozījumiem Valsts pārvaldes iekārtas likuma 92.pantā, kas stājās spēkā 2010.gada 15.jūnijā.

Savukārt Fizisko personu datu aizsardzības likuma 3.panta trešā daļa noteic, ka šis likums neattiecas uz personas datu apstrādi, ko fiziskas personas veic personiskām vai mājas un ģimenes vajadzībām, turklāt personas dati netiek izpausti trešajām personām. Ievērojot norādīto, nepastāv pamats atzīst, ka /pers.A/ ir veicis aizliegtas darbības ar datiem, kuri atradās viņa datora cietajā diskā un nav tikuši izpausti.

Turklāt /pers.A/ nav veicis nelikumīgas darbības ar personu datiem, publicējot datus par personu atalgojumu, jo gandrīz visi dati par personu atalgojumu tika publicēti anonimizētā veidā, nenorādot personu vārdu, uzvārdu, amatu, personas kodu vai citus datus, pēc kuriem šīs personas būtu identificējamas. Ņemot vērā, ka saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 2.panta 3.punktu personas dati ir jebkāda informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisko personu, līdz ar to dati par neidentificējamām personām nav uzskatāmi par personas datiem, jo nav konkrētu vai identificējamu personu, ar kurām šie dati būtu saistāmi.

Aizstāvji uzsver, ka daļa datu par personu atalgojumu bija publicēti, norādot personu vārdu un uzvārdu, tomēr šī darbība nav atzīstama par nelikumīgu, jo saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 5.panta pirmo daļu šā likuma 7., 8., 9., 11. un 21.pants netiek piemērots, ja personas dati ir apstrādāti žurnālistiskām vajadzībām saskaņā ar likumu „Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem", mākslinieciskām vai literārām vajadzībām un ja likumā nav noteikts citādi. Savukārt saskaņā ar norādītā panta otro daļu minētie noteikumi tiek piemēroti, ievērojot personas tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un vārda brīvību.

Iegūstot un apstrādājot no/Nosaukums V/EDS lejupielādētos datus un pēc tam publicējot daļu no tiem, /pers.A/ ir īstenojis savas Latvijas Republikas Satversmes 100.pantā paredzētās tiesības uz vārda brīvību, proti, brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju un paust savus uzskatus, izmantojot žurnālistisku, literāru paņēmienu. Aizstāvju ieskatā, šāda rīcība atbilst arī Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.panta 5.punktam, saskaņā ar kuru datu apstrāde ir atļauta, ja tā ir nepieciešama, lai nodrošinātu sabiedrības interešu ievērošanu. Turklāt judikatūrā atzīts, ka sabiedrības tiesības uzzināt informāciju par tēriņiem valsts sektorā, tajā skaitā valsts amatpersonu atalgojumu, ir nozīmīgākas par individuālu personu tiesībām uz privātās dzīves un personas datu aizsardzību.

Aizstāvju ieskatā, izskatāmajā krimināllietā nav konstatēts, kādus konkrēti personas datus, par kurām personām /pers.A/ ir ieguvis, apstrādājis un vēlāk publicējis.

Turklāt nav pamatots apsūdzības viedoklis, ka ar /pers.A/ rīcību ir radīts būtisks kaitējums.

Argumentējot savu viedokli, aizstāvji uzsver, ka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 204.$^{7}$pantā ir paredzēta administratīvā atbildība par nelikumīgām darbībām ar fiziskās personas datiem, un norādītā administratīvā pārkāpuma objektīvā puse ir identiska Krimināllikuma 145.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvajai pusei. Tomēr, lai personas darbības konstatētu kā noziedzīgu nodarījumu pēc Krimināllikuma 145.panta pirmās daļas, ir jākonstatē būtiskais kaitējums. Tādējādi nav pamatots prokurores viedoklis, ka jebkura darbība ar personas datiem ir krimināli sodāma tāpēc, ka tā skar Latvijas Republikas Satversmē garantētās personas tiesības, jo Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 204.$^{7}$pantā paredzētais administratīvais pārkāpums arī skar tās pašas tiesības.

Valsts intereses nav Krimināllikuma 145.panta pirmās daļas objekts, un /pers.A/ nav celta apsūdzība par valsts interešu aizskārumu.

Augstākā tiesa atzīst, ka prokurores Vitas Ozoliņas lūgums par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā ir noraidāms.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 583.panta pirmo daļu tiesnesis, kuram uzdots referēt, nosaka lietas izskatīšanu rakstveida procesā vai izskatīšanu tiesas sēdē. No šā panta otrās daļas izriet, ka lietas izskatīšanu rakstveida procesā nosaka, ja iespējams pieņemt lēmumu pēc lietā esošajiem materiāliem. Ja nepieciešami papildu paskaidrojumi no personām, kurām ir tiesības piedalīties procesā, vai, pēc Augstākās tiesas ieskata, attiecīgajai lietai var būt īpaša nozīme likuma normu interpretēšanā, nosaka lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Augstākā tiesa atzīst, ka lieta izskatāma rakstveida procesā, jo lēmumu iespējams pieņemt pēc lietā esošajiem materiāliem. Papildu paskaidrojumi no personām, kurām ir tiesības piedalīties procesā, nav nepieciešami un konkrētajai lietai nav īpašas nozīmes likuma normu interpretēšanā.

Augstākā tiesa atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 2.novembra spriedums ir atceļams daļā par /pers.A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 200.panta otrās daļas, un atceltajā daļā lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā. Pārējā daļā Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 2.novembra spriedums atstājams negrozīts.

Kriminālprocesa likuma 511.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas nolēmumu, ar kuru lietu izspriež pēc būtības, taisa tiesas sprieduma veidā. Minētā panta otrajā daļā norādīts, ka tiesas spriedumam jābūt tiesiskam un pamatotam.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 512.panta pirmo daļu tiesa, taisot spriedumu, pamatojas uz materiālo un procesuālo tiesību normām.

Kriminālprocesa likuma 564.panta astotā daļa noteic – ja apelācijas instances tiesa taisa pēc būtības jaunu spriedumu, tā aprakstošajai daļai, motīvu daļai un rezolutīvajai daļai jāatbilst prasībām, kādas šajā likumā noteiktas pirmās instances tiesas spriedumam.

Kriminālprocesa likuma 523.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas spriedums sastāv no ievaddaļas, aprakstošās daļas, motīvu daļas un rezolutīvās daļas.

Savukārt Kriminālprocesa likuma 527.panta pirmajā daļā norādīts, ka notiesājoš a sprieduma aprakstošajā daļā sniedz pierādītā noziedzīgā nodarījuma aprakstu un juridisko kvalifikāciju, minot tā izdarīšanas laiku, vietu, izdarīšanas veidu, apsūdzētā vainas formu, motīvus un šā nodarījuma sekas.

Augstākā tiesa konstatē, ka apelācijas instances tiesa norādītās tiesību normas nav ievērojusi.

Apelācijas instances tiesas spriedumā izklāstīts apsūdzētajam /pers.A/ pirmstiesas kriminālprocesā celtās apsūdzības saturs, atreferēts iesniegtā apelācijas protesta un apelācijas sūdzības saturs, aprakstīti un novērtēti pierādījumi, ar kuriem pamatoti tiesas secinājumi par apsūdzētā vainīgumu Krimināllikuma 200.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, aprakstīti un novērtēti pierādījumi, ar kuriem pamatoti tiesas secinājumi par apsūdzētā atzīšanu par nevainīgu un attaisnošanu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 145.panta pirmās daļas, motivēts viņam nosakāmais sods un rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem, taču spriedumā nav sniegts apelācijas instances tiesas pierādītā noziedzīgā nodarījuma apraksts atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta pirmās daļas prasībām.

Augstākā tiesa jau ir paudusi atziņu, ka noziedzīgā nodarījuma apraksts ir notiesājoša tiesas sprieduma būtiska sastāvdaļa, kas atspoguļo tiesas atzinumu par to, kādu noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais ir izdarījis, un notiesājošu spriedumu, kurā šis apraksts nav sniegts, nevar atzīt par tiesisku un pamatotu Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas un 512.panta pirmās daļas izpratnē *(sk. Augstākās tiesas 2015.gada 19.maija lēmumu lietā Nr.SKK- 313/2015)*.

Augstākā tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesas pieļautie Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas, 512.panta pirmās daļas, 564.panta astotās daļas un 527.panta pirmās daļas pārkāpumi atzīstami par Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē, kas noveduši pie nelikumīga nolēmuma.

Ievērojot, ka apelācijas instances tiesa savā spriedumā nav sniegusi Krimināllikuma 200.panta otrajā daļā paredzētā pierādītā noziedzīgā nodarījuma aprakstu, Augstākā tiesa atzīst, ka kasācijas sūdzības argumenti par noziedzīgā nodarījuma sastāva neesamību /pers.A/ nodarījumā un apelācijas instances tiesas pieļautajiem Krimināllikuma pārkāpumiem un Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijā nav izvērtējami.

Augstākā tiesa atzīst, ka prokurores Vitas Ozoliņas kasācijas protests ir nepamatots un noraidāms.

Augstākā tiesa konstatē, ka, pretēji kasācijas protestā norādītajam, apelācijas instances tiesa nav paudusi atzinumu, ka /pers.A/ apsūdzībā norādītās darbības – lejupielādēto fiziskās personas datu uzglabāšana un apstrādāšana – nav vērtējamas kā nelikumīga darbība ar fiziskās personas datiem. Apelācijas instances tiesa ir atzinusi, ka nav vērtējamas un atzīstamas par inkriminētā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvās puses izpausmes darbībām apsūdzībā norādītās darbības – datu lejupielāde un izmantošana, publiskojot. No kasācijas protesta izriet, ka protesta autore šo apelācijas instances tiesas atzinumu neapstrīd.

Apelācijas instances tiesa savā spriedumā atzinusi, ka, lemjot par noziedzīga nodarījuma sastāva esamību vai neesamību, ir jāvērtē to darbību kopums, kuras /pers.A/ ir veicis līdz brīdim, kad uzsāka datu publiskošanu internetā.

Tiesību doktrīnā pausta atziņa, ka Krimināllikuma Sevišķās daļas normās likumdevējs kā noziedzīga nodarījuma sastāva objektīvās puses pazīmi bieži vien ietvēris ne tikai darbību vai bezdarbību, bet arī kaitīgās sekas, kas iestājušās darbības vai bezdarbības rezultātā, saistot šo apstākli ar pabeigta noziedzīga nodarījuma jēdzienu (nodarījuma materiālos sastāvos). Tas nozīmē, ka noziedzīga nodarījuma sastāvā paredzētās kaitīgās sekas ietilpst nodarījuma objektīvās puses pazīmēs *(Krastiņš U. Grām.: Noziedzīga nodarījuma sastāvs un nodarījuma kvalifikācija. Teorētiskie aspekti. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 78.lpp.)*.

Augstākā tiesa piekrīt tiesību doktrīnā paustajai atziņai, ka Krimināllikuma 145.panta pirmajā daļā paredzētajam noziedzīgajam nodarījumam ir materiāls sastāvs, jo kriminālatbildība par nelikumīgām darbībām ar fiziskās personas datiem iestājas, esot nosacījumam, ja ar to radīts būtisks kaitējums *(Krastiņš U., Liholaja V. Grām.: Krimināllikuma komentāri. Otrā daļa (IX-XVII nodaļa). Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 352.lpp.)*.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka ar apsūdzētā /pers.A/ darbībām būtisks kaitējums nav radīts, un atzinusi, ka apsūdzētā /pers.A/ nodarījumā nav Krimināllikuma 145.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva, jo iztrūkst šā noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses pazīme.

Ievērojot norādīto, Augstākā tiesa atzīst par nepamatotu kasācijas protestā ietverto norādi, ka apelācijas instances tiesa nav norādījusi attaisnojoša sprieduma taisīšanas pamatu un nav argumentējusi atzinumu par Krimināllikuma 145.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvās puses pazīmju neesamību /pers.A/ nodarījumā.

Kasācijas protestā ietvertā norāde, ka apelācijas instances tiesa nav motivējusi, kāpēc tā noraida pierādījumus, ar kuriem pamatota apsūdzība, ir vispārēja un nesatur konkrētas norādes uz neizvērtētiem pierādījumiem.

Kasācijas protesta autores viedoklis, ka apelācijas instances tiesa pretrunīgi vērtējusi/Nosaukums V/pārstāvja liecības par Latvijas Republikas Satversmes 96.panta pārkāpumu /pers.A/ darbībās, iegūstot fizisko personu datus, ir nepamatots.

Augstākā tiesa konstatē, ka apelācijas instances tiesa nav apšaubījusi, ka fizisko personu datu nelikumīga iegūšana aizskar Latvijas Republikas Satversmes 96.pantā garantētās personas tiesības, taču, pamatojoties uz pārbaudītiem pierādījumiem un atsaucoties uz tiesību doktrīnā paustām atziņām, atzinusi, ka konkrētajā gadījumā Satversmē garantēto tiesību aizskārums pats par sevi, neizvērtējot šā interešu apdraudējuma veidu, saturu, intereses

nesēja īpašības, nav atzīstams par būtisku kaitējumu likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.panta izpratnē.

Kasācijas protesta autores viedoklis, ka tiesas secinājumi par būtiska kaitējuma neesamību /pers.A/ nodarījumā ir kļūdaini, pamatots ar citādu – no apelācijas instances tiesas atšķirīgu – pierādījumu vērtējumu.

Augstākā tiesa jau vairākkārt norādījusi, ka viedoklis par lietā iegūto pierādījumu citādu novērtējumu, ja tiesa pierādījumu novērtēšanā nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus, nevar būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai. Kasācijas protestā konkrētas norādes uz Kriminālprocesa likuma prasību pārkāpumu pierādījumu novērtēšanā nav ietvertas.

Apelācijas instances tiesa, atsaucoties uz tiesību doktrīnā paustām atziņām, pamatoti secinājusi, ka būtisks kaitējums ir vērtējuma jēdziens.

Augstākā tiesa piekrīt tiesību doktrīnā paustajai un apelācijas instances tiesas spriedumā norādītajai atziņai, ka vērtējuma jēdziena satura atklāšanā svarīga nozīme ir interešu apdraudējuma veidam (izpausmei, raksturam), kā arī tam, cik smagi interese apdraudēta, darbības vai bezdarbības raksturam, intereses nesēja (personas, pret kuru vērsts apdraudējums) īpašībām, kā arī tam, kā tas uztvēris konkrēto interešu apdraudējumu *(Krastiņš U. Vērtējuma jēdzieni Krimināllikuma normās. Jurista vārds. 2012.gada 12.jūnijs, Nr.24)*.

Augstākā tiesa konstatē, ka apelācijas instances tiesa būtiska kaitējuma esamību vai neesamību izvērtējusi, pamatojoties uz tiesas izmeklēšanā pārbaudītiem pierādījumiem un ievērojot tiesību doktrīnā paustās atziņas par vērtējuma kritērijiem.

Tostarp apelācijas instances tiesa ņēmusi vērā, ka personas, kuru interešu aizskārums apsūdzētajam /pers.A/ inkriminēts, nav atzītas par cietušajām izskatāmajā kriminālprocesā un nav vērsušās tiesībsargājošās institūcijās, lai norādītu uz savu interešu aizskārumu, kas radīts ar apsūdzētā /pers.A/ darbībām.

Apelācijas instances tiesa pamatoti norādījusi, ka no Krimināllikuma 145.panta pirmās daļas dispozīcijas izriet, ka krimināltiesiskā represija draud par neatļautām darbībām ar fizisko personu datiem, tātad par fiziskajām personām radīto kaitējumu, tādēļ apsūdzības formāla norāde uz valsts drošības interešu apdraudējumu un /Nosaukums V/ radītu kaitējumu ir nepamatota. Turklāt kasācijas protestā par pareizu atzīts apelācijas instances tiesas atzinums, ka izvērtējams ir to apsūdzībā norādīto /pers.A/ darbību kopums, kas veiktas līdz datu publiskošanai internetā, proti, nav vērtējams kaitējums, ko varētu radīt nelikumīga/Nosaukums V/EDS datu lejupielāde un izmantošana tos publiskojot. Savukārt, argumentējot kaitējuma valsts drošības interesēm esamību, kasācijas protestā norādīts, ka kaitējums radīts ar apsūdzētā darbībām, patvaļīgi lejupielādējot, uzglabājot, apstrādājot un izmantojot/Nosaukums V/EDS datu bāzi. Tādējādi kasācijas protestā nav atsevišķi norādīts un argumentēts valsts drošības interesēm radītais kaitējums, uzglabājot un apstrādājot lejupielādētos/Nosaukums V/EDS datus.

Augstākā tiesa uzskata, ka kasācijas protestā ietvertā atsauce uz Augstākās tiesas judikatūrā pausto atziņu, ka Satversmē garantēto tiesību aizskārums katrā ziņā atzīstams par personas tiesību un interešu ievērojamu apdraudējumu likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.panta izpratnē *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 1.septembra lēmumu lietā Nr.SKK-351/2008)*, konkrētajā gadījumā ir nepamatota.

Augstākā tiesa piekrīt tiesību doktrīnā paustajai atziņai, ka, vērtējot vai Satversmē garantēto (konstitucionālo) un ar likumu aizsargāto interešu apdraudējums ir būtisks, jāņem vērā, ka apdraudējumam ir jābūt ievērojamam un tas jāvērtē saistībā ar konkrētā nodarījuma faktiskajiem apstākļiem *(Krastiņš U. Vērtējuma jēdzieni Krimināllikuma normās. Jurista vārds. 2012.gada 12.jūnijs, Nr.24)*.

Tiesību doktrīnā pausta atziņa – tā kā ikviens noziedzīgs nodarījums saistīts ar noteiktu valsts, sabiedrības, atsevišķu cilvēku grupu vai indivīda interešu aizskārumu, vai nu nodarot tām kaitējumu, vai draudot tādu nodarīt, tad ar Krimināllikumu aizsargātās intereses krimināltiesiskā nozīmē ir noziedzīga nodarījuma objekts *(Krastiņš U. Grām.: Noziedzīga nodarījuma sastāvs un nodarījuma kvalifikācija. Teorētiskie aspekti. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 55.lpp.)*.

Krimināllikuma 145.pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums apdraud ar Latvijas Republikas Satversmes 96.pantu garantētās personas tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un noslēpumu. Krimināllatbildība par nelikumīgām darbībām ar fiziskas personas datiem iestājas, esot nosacījumam, ja ar to radīts būtisks kaitējums. No norādītajām tiesību doktrīnā paustajām atziņām izriet, ka ne katrs Satversmes 96.pantā garantēto tiesību aizskārums bez aizskāruma izvērtējuma atzīstams par interešu ievērojamu apdraudējumu likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.panta izpratnē, kvalificējot noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 145.panta pirmās daļas.

Tādējādi Augstākā tiesa atzīst, ka kasācijas protestā ietvertās norādes uz apelācijas instances tiesas pieļautiem Krimināllikuma pārkāpumiem un Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem ir nepamatotas.

Izskatāmajā lietā apsūdzētajam /pers.A/ drošības līdzeklis nav piemērots.

Augstākā tiesa nekonstatē tiesisku pamatu drošības līdzekļa piemērošanai apsūdzētajam /pers.A/.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. un 587.pantu, Augstākā tiesa

**n o l ē m a**

Atcelt Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 2.novembra spriedumu daļā par /pers.A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 200.panta otrās daļas, un atceltajā daļā nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Pārējā daļā Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 2.novembra spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese A.Poļakova

Tiesnesis P.Dzalbe

Tiesnesis A.Freibergs